

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број:118-0-Рев-08-001 214
Бања Лука, 25.9.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље М. В. кћери Р., из Б., Ул....., коју заступа пуномоћник С. М., адвокат из Б., Ул....., против тужене Р. С.-Министарства..... као правног слѣдбеника укинутаг Министарства....., коју заступа ПРС -Сједиште замјеника у Б., из Б., Улица.... (зграда суда), а П. заступа његов помоћник С. Ј., ради накнаде штете због изгубљених плата, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бијелини број 012-0-Гж-08-000 431 од 25.8.2008. године, у сједници вијећа одржаној 25.9.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужене се дјелимично уважава, другостепена пресуда Окружног суда у Бијелини број 012-9-Гж-08-000 431 од 25.8.2008. године се преиначује и суди:

„Жалба тужиље се дјелимично уважава и првостепена пресуда Основног суда у Бијелини број 080-0-П-07-000 526 од 24.3.2008. године преиначује тако што се тужена обавезује да тужилји исплати накнаду штете за изгубљене плате за период од 01. јула 2005. године до 31. децембра 2005. године у износу од 2.832,00 КМ са законском затезном каматом од дана подношења тужбе 28. јуна 2007. године до исплате, те да јој накнади парничне трошкове у износу од 2.230,00 КМ све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под пријетњом извршења. Преко досуђених износа жалба тужиље се одбија и првостепена пресуда потврђује.

Тужена је дужна накнадити тужилји трошкове жалбеног поступка у износу од 300,00 КМ у року од 30 дана од дана доношења другостепене пресуде под пријетњом извршења.“

У осталом дијелу ревизија тужене се одбија.

Тужилја се одбија са захтјевом за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бијелини број 080-0-П-07-000 526 од 24.3.2008. године обавезана је тужена РС (у даљем тексту: тужена) да исплати тужиљи М. В. кћери Р. (у даљем тексту: тужиља) накнаду штете за изгубљене плате за период од 01. јула 2004. године до 28. јуна 2007. године у износу од 5.568,00 КМ са законском затезном каматом од подношења тужбе на дан 28. јуна 2007. године до исплате, те да јој накнади парничне трошкове у износу од 1.780,00 КМ, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под пријетњом извршења. Остали дио тужбеног захтјева тужиље одбијен је као неоснован (рјешењем истог суда број 080-0-п-07-000 725 од 06.5.2008. године исправљена је изрека пресуде тако што се досуђени износ од 5.568,00 КМ односи на период од 01. јула 2004. године до 30. јуна 2005. године).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијелини број 012-0-Гж-08-000 431 од 25.8.2008. године уважена је жалба тужиље и првостепена пресуда преиначена у одбијајућем дијелу, тако што је тужбени захтјев усвојен у цјелини, па је тужена обавезана да накнади тужиљи штету за изгубљене плате и за период од 30. јуна 2005. године до 28. јуна 2007. године у износу од 11.315,00 КМ са законском затезном каматом од 28. јуна 2007. године као дана подношења тужбе па до коначне исплате и трошкове парничног поступка у висини од 2.620,00 КМ, све у року од 30 дана од дана доношења пресуде под пријетњом извршења. Тужена је обавезана да тужиљи исплати на име трошкова жалбеног поступка износ од 720,00 КМ у року од 30 дана од дана доношења пресуде, под пријетњом извршења.

Тужена је изјавила ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда преиначи или укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

Тужиља је у одговору на ревизију предложила да се ревизија тужене одбије. Тражила је трошкове за састав одговора у износу од 720,00 КМ, као и таксу на одговор.

Тужбом се тражи накнада штете због изгубљених плата за период од 01. јула 2004. године до 28. јуна 2007. године у укупном износу од 16.883,00 КМ са законском затезном каматом од подношења тужбе на дан 28. јуна 2007. године па до исплате, уз накнаду парничних трошкова.

Тужиља је, према утврђеном чињеничном стању, била запослена у Војној пошти.... из Б. на радном мјесту правног референта. Рјешењем Војне поште.... из Б. Инт. бр. 05/354-1 од 29.6.2004. године престала јој је служба у ВРС са 30. јуном 2004. године, због смањења бројног стања ВРС, односно престанка потребе за њеним радом у војсци. Њена жалба против тог рјешења одбијена је као неоснована рјешењем Војне поште.... Б.Л. УП-2 број 03/2-2-7-131-1 од

07.9.2004. године. Пресудом Окружног суда у Бијељини број У-97/2004 од 23.2.2006. године, уважена је њена тужба и поништено другостепено рјешење Војне поште.... из Б. Л. УП-2 број 03/2-2-7-131-1 од 07.9.2004. године. У извршењу те пресуде Г. В. Р. С. (Војна пошта.... Б.Л.) у саставу Заједничког... Министарства.... Б. и Х. донио је ново другостепено рјешење број 03/2-4-1-188 од 15.5.2006. године којим је поново одбијена као неоснована жалба тужиље против првостепеног рјешења. Каснијом пресудом Окружног суда у Бијељини број 012-0.-У-06-000 088 од 17.4.2007. године уважена је тужба тужиље и поништено другостепено рјешење Министарства.... Б. и Х., Заједничког... ОС, Г. ВРС бр.03/2-4-1-188 од 15.5.2006. године; том истом пресудом уважена је жалба тужиље и поништено првостепено рјешење Војне поште.... Б. Инт.бр.05/354-1 од 29.6.2004. године. У пресуди је указано на недостатке нижестепених аката и дате упуте војним органима како да их у даљем поступку отклоне. Према стању у списима, првостепени и другостепени орган више нису доносили никакве акте о престанку радног односа тужиље. Она послѣје 30. јуна 2004. године више није радила код тужене. Тужбом се, како је наведено, тражи само накнада штете за изгубљене плате за период од 01. јула 2004. године до дана подношења тужбе 28. јуна 2007. године у износу од 16.883,00 КМ према налазу и мишљењу вјештака Д. Ц., дипл.еџц., од 05. децембра 2007. године.

Полазећи од одредаба чланова 104. и 110. Закона о Војсци Републике Српске који је тада био на снази („Службени гласник РС“ број 31/96, 46/01,31/03, 33/04 и 40/04), првостепени суд је закључио да је тужиљи припадало право да буде на располагању код тужене још годину дана по престанку радног односа, па јој је за тај период (од 01. јула 2004. године, закључно са 30. јуном 2005. године) досудио накнаду штете у износу од 5.568,00 КМ, сагласно налазу и мишљењу поменутог вјештака. Приговор застарјелости потраживања тужене суд није прихватио, с обзиром на одредбе члана 372. у вези са чланом 376. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник РС“ број 17/93, 3/96. 39/03 и 74/04, у даљем тексту: ЗОО).

Налазећи да је тужиљи незаконито престао радни однос код тужене, другостепени суд јој је, позивајући се на одредбе чланова 154, 185, 189. и 190. у вези са члановима 372. и 376. ЗОО, преиначењем првостепене пресуде, досудио у цјелини захтијевани износ накнаде штете, кроз сав спорни период.

Ревизија је дјелимично основана.

Правилно је схватање другостепеног суда да је тужиљи незаконито престао радни однос код тужене. Већ је указано на то да је првостепено рјешење Војне поште.... Б. Инт.бр.05/354-1 од 29.6.2004. године поништено пресудом Окружног суда у Бијељини број 012-0.-У-06-000 088 од 17.4.2007. године и да ново рјешење о престанку радног односа није донесено. Према члану 254. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, исправка број 87/07) поништавањем рјешења поништавају се и правне

посљедице које је такво рјешење произвео (у спорном случају таква правна посљедица је престанак радног односа тужиље код тужене). Тужиљи, према томе, припада право на накнаду изгубљених плата, сходно одредби члана 117. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00), односно сада члана 130. Закона о раду – пречишћени текст („Службени гласник РС“ број 55/07, у даљем тексту: ЗР).

Тужиља у овом спору тражи накнаду штете причињене у вези с радом, па се на спорни однос не примјењују чланови 372. и 376. ЗОО, него одредбе члана 118. став 2. у вези са чланом 106. ЗР, као посебни прописи. Чланом 118. став 2. ЗР прописано је да радник може поднијети тужбу за заштиту права у року од једне године од дана сазнања за повреду права, а најдаље у року од три године од дана учињене повреде. Тужиља је за повреду свог права сазнала најраније 17. априла 2007. године кад је донесена поменута пресуда Округног суда у Бијељини. Тужбу је поднијела 28. јуна 2007. године, у границама једногодишњег субјективног рока из поменуте законске одредбе. Првостепена пресуда којом је досуђена накнада штете за период од 01. јуна 2004. године до 30. јуна 2005. године постала је у досуђујућем дијелу правноснажна у односу на тужену, истеком рока у коме се је тужена могла жалити. Од 01. јула 2005. године као почетка периода за који је другостепени суд одлучивао о накнади штете, па до подношења тужбе дана 28. јуна 2007. године протекло је краће вријеме од три године, колико траје објективни рок. Према томе, са становишта одредбе члана 118. став 2. ЗР, одржани су подношењем тужбе, како једногодишњи субјективни, тако и трогодишњи објективни рокови.

Вријеме за које тужиљи припада накнада штете, почело је, према томе, тећи 01. јула 2004. године, а завршило се је, не истеком једне године у ком периоду је, како сматра првостепени суд, тужиља требало да буде на располагању (јер јој је радни однос престао на незаконит начин, па за овај спор нису релевантне одредбе на које се је позвао тај суд), нити дана 28. јуна 2007. године према схватању другостепеног суда, него на дан 31. децембра 2005. године.

Законом о престанку важења Закона о Војсци Републике Српске („Службени гласник РС“ број 117/05) прописано је: да Закон о Војсци Републике Српске престаје да важи 01. јануара 2006. године (члан 1.); да лица на служби у ВРС постају, у складу са Законом о одбрани Босне и Херцеговине, лица на служби у Оружаним снагама Босне и Херцеговине 01. јануара 2006. године у чину и положају на којем су се затекла 31. децембра 2005. године (став 2.). Према члану 62. став 1. и 3. Закона о одбрани Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 88/05) сви државни службеници из ранијих ентитетских министарстава одбране, као и намјештеници/радници ранијих ентитетских министарстава одбране, постају државни службеници, односно запосленици Министарства.... Б. и Х. Из наведених одредаба произилази да тужена последице 31. децембра 2005. године више није била тужиљин послодавац, него Министарство.... Б. и Х. (односно Б. и Х. као правни субјект). Тужбени захтјев за

накнаду штете, настале послје 31. децембра 2005. године није основан, јер тужена више није била ни пасивно легитимисана у овом парничном поступку.

Вјештак Ц. израчунао је у свом налазу и мишљењу од 05. децембра 2007. године да би тужиља у периоду од 01. јула 2004. године до краја те године остварила плате у износу од 2.736,00 КМ, а у току 2005. године (дакле, до краја децембра те године) од 5.664,00 КМ, односно укупно 8.400,00 КМ. Првостепеном пресудом већ јој је досуђено 5.568,00 КМ. Остаје, према томе, да јој се, у складу са чланом 130. ЗР у вези са чланом 190. ЗОО досуди још 2.832,00 КМ. Законска затезна камата на тај износ тече од дана подношења тужбе (члан 277. ЗОО). Нижестепени судови су прихватили налаз и мишљење поменутог вјештака као вјеродостојне и засноване на правилима струке, а посредно и тужена, тиме што није побијала првостепену пресуду, засновану у досуђујућем дијелу на истом вјештачењу.

Из изложеног произилази да је побијана другостепена пресуда заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, али дјелимично на погрешној примјени материјалног права. Из тих разлога одлучено је о ревизији тужене као у изреци ове одлуке на основу чланова 250. став 1. и 248. у вези са чланом 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09 – у даљем тексту: ЗПП) , с обзиром да побијана пресуда нема других недостатака на које указује ревиденткиња односно на које овај суд пази по службеној дужности.

Парнични трошкови, досуђени тужиљи на основу чланова 397. став 2. и 386. став 2. у вези са чланом 387. ЗПП, обрачунати на вриједност спора од 8.400,00 КМ (колико је тужиља укупно успјела у спору) износе: за састав тужбе – 160 бодова; за заступање на два рочишта – 2 пута по 60 бодова и 2 пута по 30 бодова, за одсуство адвоката из канцеларије – свега 540 бодова; из основа паушалне награде – 135 бодова, укупно 675 бодова, односно 1.350,00 КМ (вриједност једног бода је 2,00 КМ). Обрачун је извршен на основу члана 2., тарифних бројева 2. став 1. и 2., 9. и 12. и члана 14. став 2. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 68/05, у даљем тексту: Тарифа). Тужилји поред тога припада право на накнаду судске таксе на тужбу у износу од 500,00 КМ по тарифном броју 1. тачке 1. алинеје 3. Таксене тарифе која је саставни дио Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 18/99, 23/99, 65/03 и 97/04) и на пресуду у износу од 200,00 КМ по тарифном броју 2. став 1. у вези са тарифним бројем 1. став 1. тачка 3. Таксене тарифе која је саставни дио Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 73/08 и 49/09). Тужилји такође припадају и издаци за вјештачење у пуном износу од 180,00 КМ, с обзиром да су били неопходни за одлучивање о њеном тужбеном захтјеву. Збир ових парничних трошкова тужилје који се сматрају потребним за вођење парничних трошкова, износи 2.230,00 КМ. Трошкови жалбеног поступка обрачунати су на вриједност спора од 2.832,00 КМ. Ти трошкови, по члану 2., тарифном броју 2. и тарифном броју 12, те члану 14. став

2. Тарифе износе – за састав жалбе 120 бодова и на име паушалне награде 30 бодова, укупно 150 бодова односно 300,00 КМ.

Овај суд је оцијенио да трошкови тужиље за састав одговора ан ревизију у смислу члана 387. став 1. ЗПП нису били потребни ради вођења парнице. Из тих разлога, а на основу члана 397. став 2. у вези са члановима 396. став 1. и 387. став 1. ЗПП, одбијен је њен захтјев за накнаду парничних трошкова за састав одговора на ревизију.

Предсједник вијећа
Петар Бајић